

УКРАЇНСЬКИЙ СУРІДЧ

ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНО-ОСВІТІНХ ОРГАНІЗАЦІЙ в ТАБОРАХ.

2-го травня о 22 год. за межами табору зістав люто забитий
ворохим стрілом

Юрко ОТМАРШТЕЙН,

Полковник Генер. Штабу Армії Української Народної Республіки
про що з невимовним сумом та жалем сповіщають сослуживці
небіжчика.

Цициорно—Каліш,
7 травня 1922 р.

Події, що відбуваються в Генуї, не дивочись на лекції. те, що ми, які поневолені нація, не приймаємо жадної активної участі в їхньому перебігу, мають кольосальне значення для нас, а поруч з нами в для всіх інших поневолених народів усього світу. Власне на північній Конференції в Генуї—поневолені народи мають змогу бачити, чути та відчувати кольосальну нагу та безмежну потребу для них своїх власних, самостійних національних держав. Цю безмежну потребу генуезький з'їзд виявив напівти слінх і глухих.

Виявив він цю істину тим, що а ні одного представника, а ні одного поневоленого народу, поневоленого чи то капіталістичною, чи комуністичною державою—на цей з'їзд не допущено... напівти у передпокій!

Таким чином втворилася чарівна ідея. Коли б який небудь мешканець

Марса, Сатурна, або іншої планети спустився на землю та дістався б на з'їзд у Генуї, де радилися голови урядів усього світу, то він би подумав, що старенька піща земля—то рап, в якому немає віні українського, ан грузинського, ан ірландського, ан індійського поневолених народів, ан якого б то не було сучасного імперіалістичного пекла. Пекля національного гніту, переслідувань, безоглядної вимідії в експлоатації.

Хоч би вже те, що цей з'їзд, цілком несвідомо, доказав усім поневоленим народам необхідність іншої в постійній боротьбі за свою державу—таке це одне місце величезне позитивне значення для справи боротьби за свою державистість поневолених націй. Це його безперечний плюс, у цьому його велике значення перед поневоленими народами, які мусять бути відчимими ініціатором з'їзду за безкоштовну й дуже корисну лекцію.

Той же самий з'їзд дав ще цілий ряд інших дорогоцінних вказівок, як

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ на ТИЖЕНЬ:
у ЧЕТВЕРГ і НЕДІЛЮ.

Адреса: Polska (Pologne)
Kalisz—Szczypiorno,
Obozy Infernowanych № 5 і 10.

ПЕРЕДІЛЛАТА:
Місчично в переслікув. 240 м. п.
Місчично за кардом. . . 500 м. п.

ЦІНА ОГОЛОШЕНИЯ:
Знайомі (за слово). . . 5 м. п.
Дрібні (за слово). . . 3 м. п.
Рекламні (за слово). . . 10 м. п.

ЦІНА окремого ПРИМІРНІ.
30 м. п.

для тих поневолених народів, що зі стану поневолення ще не вийшли (Україна, Грузія, Індія, Корея і т. д.), так і для тих народів, що того жахливого стану позбулися після світової війни (Польща, Чехословаччина, Югославія та інші). Серед багатьох дорогінних лекцій, що стосуються до 1 групи поневолених націй—це лекція про можливість альянсу (спілки) між капіталізмом і комунізмом для взаємної співпраці в підтримці. Наради Льойд-Джорджа, Барту, Чичеріна в Красіні, наради ідеї її тієї, наради за спільними столами, а то й за обідами при спів'участі короля в архієпископів не є нова ера для політичних орієнтацій поневолених народів. Це та ера, що вказує на цілковитий крах яких би то небуло падій поневолених націй на підтримку їхніх змагань з боку як соціалістичних так і капіталістичних урядів сучасних держав. Московські комуністи, що вважаються найбільш непримиримими лівими соціалістами, бліскуче цю істину доказали. Вони торгуються з альбанськими капіталістичними експертами, суперечуються з ними, вживають всіляких дипломатичних фокусів і т. н., але ж, наразі, для нас це не важко.

Міліардом золотих франків більше або менше, міліоном людських голів більше або менше перенаде за користь тієї чи другої сторони—це все дурниці, які не мають нульового значення для поневолених народів. Важне те, що самі торгові отої в можливий між капіталістами в комуністами. Що він існує, що відбувається перед нашими очима, що він, нарешті, як 1 всякий торг, дає змогу гандлювати в щось експлоатувати для тих, що торгаються. Още найближчіший пункт в лінії лекцій.

Іого треба пам'ятати провідникам поневолених народів і витягти з цього віднайдені висновки як найближче майбутнє, назив'я на сьогоднішню дину. Всесвітній союз поневолених народів — оце єдине лікарство, (о п е р т е на реальну силу) прописують нам лектори з Генуезького а'їду!

Що до змісту лекції для II категорії поневолених народів, народів, які вирвались з неволі завдяки світовій війні, то в тут Генуя дала необчисливі партості. Сама поведінка Антанії в большинстві з представниками поневоливших держав є глибоко обурлива, занепаляча. Іхні приступи на а'їді тільки ласково допускають. Часом же, коли тій ласки бракує — перед ними нагло зачиняються двері.

Наївніші наради Льюїд-Джордана Барту в Чичеріна відбуваються без участі представників новоповставших держав. Яка ж причина такої обурливої ігнорування, такого образливого пониження? До коріння ала? Вони зосредоточені в політиці новоповставших держав. Кохна зокрема новоповставшина держава, має в себе свої паневолені народи, в свої вони вкіп падець обладніть не відрізняється щоб допомогти іншим поневоленим

народам повернутися зі своїх домовин, воскреснути до нового життя. Навінаки — новоповставші держави в багатьох випадках залишають камінням шляхи від родзинки тих інших поневолених народів. І тому то новоповставші держави уявляють як себе надзвичайно відчущу субстанцію для всіляких політичних спекуляцій першої лінії т. з великої держави. Кожну з них з'окрема і всіх взагалі, ці т. з. велики держави, можуть в любку хвилину ізолятувати, застосувати до неї ту чи іншу репресію, ту чи іншу кару і т. н. Про це не знають і... мончать, рахуючи: а якось тобуде!

Цілком піакше виглядала б справа коли б новоповставші держави уявляли як себе зголовану лігу держав, а поруч з цим буди в кожніз них, по мірі своїх сил підтримували у себе визвольні змагання тих народів, які зі своїх ярм не вирвалися передувані у мухах поневолення, — як би це все було зроблено з належною послідовністю, системою, зі справжнім державним розумом і далекозорією справи новоповставших держав, наніть у Генуї, стояли б без порівнання краще.

них рисах, а далі уже конкретно бачимо ці «ужини».

Ними двама (також другий свійробітник «Правда») мові привішено побутування в містечкових касаренах, що знаходяться в інцидентному будинку на одній з вулиць м. Кієва.

Що в узині, що з понору вузенької дірочки, що вела до цього будинку під «худобою» дороги, будинок цей, красавець стрункий колись, палехівський вінокусь буржуза, а зараз зайтий під мешкання червоноармійців, вражав нас своєю осебливою сумністю кінцідом.

Погуваєш, що під хрестом до уїзду цього будинку нікому нема жадного дла і це під дігніч. Дім — касарни.

Ступаю на обелісків, забитимі брудними чубітками ступенями драбини і піднімаш п'ятірі двері:

Прашо перед дверима, коли до червонармійської лаззіїній грубин сидить «на кортачах» трах «червоноармійці» і «серебряні патріоти» брудними пальмами оі а кетерпінім чекають, коли зайти в «котелік» мутно-брудна вода з снігу.

— «Відороні буди. Грієтесь? — «Гріємося».

— «Чого у вас так димно, — зачитую. — А чому ж не бути димно, бачитець через під шланг труби валити дим як в горій дірі, дихати нема чим?»

— «А ю б. ганников! Їх замазати понробували!»

— «Нема коли нам цим ділом займатися, та не віше як діло — помоччя, відказані на мою пораду одно з них, що виникли чай.

— А че ж це діло по вашому?

— Чист! А чи глубок того я діло. Чист, чист, — панчохово (начальник господарської частини) ось чист — я розлюто-

Боротьба за самостійність в Індії.

Ідея самоозначення націй — це найбільша і найвищіша ідея сучасного менту. Світова ініція відкрила пригноблення народам усі ті безмежні лиха, які спадають на них від іхнього рабського положення. По всіх частинах земної кулі відбувається боротьба націй поневолених з націями гноятельницями. Однак — як дивна річ — про цю боротьбу нічого не чути. Її ніби немає. Ніби все гаряць.

Головною причиною такого стану річей — це відсутність великої преси у поневолених народів. Сучасна преса, починаючи від клерикальної й монархичної, і кінчуючи соціалістичною та комуністичною, сприяє поневолених націям нічого не писати. Коли ж, що І. напишуть, то хiba для того, аби Й. затягнути в запутини. Особливо великі майстри в цьому відношенню червоні й чорні москви.

В нашій редакції є надзвичайно цікавий документ — це резолюція Індійського Національного Конгресу, який відбувається в січні місяці б. р.

Для того, щоб наш читач міг зорієнтуватися в них, мусимо зазначити слідуюче. Індія — це багата, кількобесідна країна, що має сотні міліонів мешканців, розділених на ряд націй, які мають своїх царів, що підлягають т. з. піс'є королю Індій, який в свою чергу підлягає англійському урядові. Англійський уряд зокупив біля цих бутафорських пар-

Большовики про «Червоної армії».

Наступні рідкі — передрук статті, одног «Червоноармії», уложені в ч. 38 б. р. чадоюнівській військової округі «Країна армії».

Як не були ми склонені про наших червоноармійців, про етні касарени, щитали про ходи і сходи, які геройсько перенесли наші терноноармійці — революціонери — все ж та, що онісьда т. Мінін вразиво напіш чиє ультиматум. Стало нам сумо і нещадно постіль тривожні погані — чи надімо що вистарчить сил і самовідданін у наших червоноармійців! Чи не виступити розкіші в недужих від голови і відому лежаках частинах нашої славетної армії?

Останні нігрова не тільки не виключена, а напаки вона не кидає, коли ми в зложарному порядку не візможемо за діло поєднання подорожнії самоті міжів підвалинами нашої держави...

Стан армії в даній місії повинен викликати в нас дібчу тривогу. І головальну енергію, на яку зовсім адіна наша нація і всі розрітні сили в пізому. Ця тривога мусить відіграти ролью красноармійської роботи чудеса. Одно чудо спасить та освітити касарни друге одіть та обуть червоноармійці, третє — підгодувати бого, четверте підністи бого ветерін і п'яте, саме чудесно — робить цей стан не на один тиждень а на півріч.

Слухай вся страна! Історожтесь і ділайте все! Партийні, болгарські, робітнико-ї просто громадські. Хай ділайте достовірно! буде потягом передома в становищі «Червоної армії», хай «неделя» розслідує важливі настірні червоноармійці, повстанців які вчиваючи нужди Червоної армії!

Так підкладає Червона армія в загальні

ніці до — червоні пітирізичі кулаками очі відрізує другий червоноармійці. І мабуть відмінні варшти, залиші цілі відкріїді справжнього більш революційного, ніж цей неимовільний дім, виновника, зе троє почали ланці, бездіяльного «захисника», якому більшість по баварах піштися, а не діло свою роботи.

В сусідній кімнаті — теж картина, димло, воночі, орудія. В робітні віно на півночі що стоять більшого, подуло снігу на північній діні, відкріїді віту же, поруч з півночінською кічкою, піднімається чиста брудна післять. «На північній підлогіді лежить вінок — тік скарті на «дамів» і ще на когось кому б башку отшибти следовати!»

«Наша армія починає гостру недостачу в обмеженості в Індуїстії. Однома в головніх причинах, що Червоноармійці частіше ходять більш в інші, ніж в наші університети, вітальні, піс'є чим полатати сіні подірти одіть».

Подібно ремонто-піднімочні мастерів — бездіяльність, відсутність струмін, скіпукатів, ганчиків, виток і других піднімочних матеріалів.

Малошкі підклади, які більшотої не падають дхом. Успішністю «зведені достоїнні» напружується, піс'є комуністичні сили — заживоють до жертви від громадян, а не сподіваються усіх, радить вони такий метод: «приміти облязок вінх громадських господарських органів і з чим і рахуючись піти на аустріч Червоноармійським частинам».

В таких умовах живе Червона армія. Една ж таке живе Червона армія, предмет обов'язкових турбот бомузиму, та соціально-гуртову, то як мусить жити звичайні громадяні, яких систематично і постійно грабують я грабували на користь Червоної армії.

ків індійських багатіїв, духовенство, урядовці і взагалі осіб, які почувавуть себе добро при існуючому стані річей.*). Спільними силами вони чудово експloatували бідний індійський народ аж до сьогодні. Інші... та й заразроблять те саме.

Перші пребански національної свідомості в Індії з'являються у 80 р. р. XIX в. Головними кадрами цього руху—це були і в індійській інтерелігенція (Професори, вчителі, учні середніх і вищих шкіл і т. д.). Маси ж була темою, несвідомою. Для неї тільки—дій землі**). Так було перед сіті, війною. В часі сіті, війни в Бірмії не сприяли значно змінитися. Госпи Індії націоналістів про індійську самостійність набирають великого успіху, приваблюють до себе широкі народні маси викликуючи в усіх Індії сильну протианглійську акцію. З'являються народні вожди. Наїзничнічими з них—це Магатхі Танді, якого вищегаданий національний конгрес затвердив головним вождем всієї Індії. В часі обряду того конгресу було прийнято резолюцію, що до боротьби з англійською окупациєю, такого змісту:

1) Конгрес затверджує й надалі пасивний бойкот***),

2) Конгрес затверджує бойкотування Англії, якою розпочала Магатхі Танді, наступну почутінну силу, вони піднесло в індійському вароді жалгажії зі своїми губителями, самопомагати і почуті національної гідності серед усіх громадян Індії, без огляду на віру в русу (в Індії так само, як і на Україні, багато менших чужинців), а також ослабив авторитет Англії,

3) Справа боротьби з Англією буде провадитися зі збільшеною енергією аж доти поки влада над Індією не перейде в руки національного індійського уряду.

На ці пункти Англія відповіла прересліями, що до Конгресу, який припинив свою діяльність, в наступець заклав загально-індійську національну організацію “Добровольний Національний Корпус”. Ось присяга для членів цієї могутньої організації, яка в тягу не півтори двох місяців обхопила своїми філіями все Індію.

Присяга.

1) Беручи за свідка свого Бога, торжественно заявляю:

2) бажаю бути членом “Добровольного Національного Корпусу”;

* Миттвай „Handboek for India“ Лондон, 1859.

**) Промова п. Раї на II конгресі III інтернаціоналу. “II конгрес III інтернаціоналу” Варшава, 1920 (на польськ. мові).

***) Слово “бойкот” постало в Ірландії від назви одного англійського урядовця Бойкота, що губив ірланд. народ. Бойкотувати—це значить—не мати жадних стосунків з кого-ніб.

3) в часі свого буття в організації буду протиціти насильству, чи то словом, чи ділом, чи помислом, божівірую в те, що Індія вийде із сучасного свого становища, при допомозі уникнення насильства; тим самим вони підією і направить справу Каліфату (індійська церква) і Пунжабу (індійська провінція, яку англійці за Північній страшенню знищили), а також спричиниться до здобуття Снараго (національного уряду), та єдності між усіма громадами й народами, що мешкають в Індії;

4) Вірю в цю єдність і завсідні старотимуса Й розповсюджувати;

5) Вірю в Спадеш (індійське економічне самозаснечнення), а тому вживати тільки тоб крам, який виробляється індійською національною промисловістю;

6) Яко індуїс вірю в правильність і необхідність знесення класового поділу; при всій нагоді помогатиому улюбленим класам;

7) виконувати всі настави Й розпорядження моїх начальників з “Доброп. Нац. Корпуса”, Виконавчого Комітету, або іншого органу, що встановить Конгрес;

8) буду вносити визнані, винаді, напів смерть безжурно, будо б тільки добре від того для реагії в батькінині;

9) в разі мого ув'язнення не буду жадати від Конгресу жадної допомоги для моєї родини, або родичів.

Найбільшу (пронорітно) кількість членів “Д. Н. К.” діло вчительство і шкільна молодь. Англійський уряд розпочав переслідувати членів нової організації. У відповідь на це Конгрес передав усю повноважні влади Магатхі Танді, обмеживши його тільки в справі поковок умов з т. з. індійським, або й самим англійським урядом. Англія, удрівні небезпеку для себе в особі М. Танді, заарештувала його й засудила на 6 років вязниці.* Закінчуєчи цей коротешкий візит про визнаній амангавії Індії, а мушу додати пару слів, що до пояснення цього пункту присаги: “буду противитися насильству”.

Річ в тому, що англійське ярмовад поневоленими націями, і противагу московському, дас поневоленним народам змогу боротися методами мирної, культурної боротьби (культурно-освітні організації, преса, кооперація, клуби, партії, “Просвіта” Союз і т. д.) Але всі такі організації, у своїх статутах мусять мати параграфи, в яких значиться біль про уникнення насильства. Тому то й організація “Д. Н. К.” справу уникнення насильства ставить поруч з головними своїми завданнями.

А. Коршиківський.

*) „Dziennik Ludowy“ 21—III—22, Чікаго.

ПРЕСА.

Большовицькі претензії.

„Річ Посполітії“ телеграфує з Берлін:

22 квітня Наркоміндел передав Польському уряду таку іпоту: „Уряд руської та української совітської республік неодноразово звертав увагу Польського Уряду на складливу діяльність існуючих на території Польщі організацій Петлюри, Балаховича та інших. Соціальний уряд підкрепляє, як це, наприклад буде виготівід 11 березня ц. р., що залишає за собою право, не підставітися ст. 5 Рижського договору, притягти Польський Уряд до матеріальної відповідальності за школи, що виникли після заснування організації в межах Білоруської та Української республік. Тепер Наркоміндел збрізе піфрові дані про всі школи, які, після розглядів Іх відмінні компіс, повинні будуть відшкодовані Польським Урядом.“

Ресурси Сояднії.

ХАРІВ (Польськ) — 8 квітня конфісковані всі контейнери Кінської Лапри. Одних тільки брильянтів взято 2417 камін, а яких самі маленькі відять із менші 1 і пол. каратів. Вільна ж частка камінів відять 5 каратів. С багато в 6 каратів, а кілька — в 9 каратів.

Насідки ажестії.

Про насідки т. з. большовицької ажестії “Рідний край”, ч. 79, подає:

“З Бердіна сповіщають, що крім уже раніше розстріляних на ст. Себіж із солдатів бул. армії Пермінів, на дніях большовики розстріляли в Ямбурзіше 49 солдатів, які повернулися до Сояднії з ковпаком, та борзі в Польщі, рахуючи на більш. „амнесію“.

Посвітилися...

Кур'єр від 30—IV подає витяг з офіційного большовицького звіту про людожерство, якій будо надруковано в більшевицьких „Ізлестіях“.

З цьому видно, що перед большовицькими розстрібувалими по всієї північній рід відправ на грунті гайділістів. В Одесі недавно судили двох татар, що зібрали чотирьох братів. Зі звіту видно що справа винесла на денно світло лише тому, що брати поспірили між собою із... країнами наявівся”.

Відсвіта бувн. польск. преміера.

“Річ Посполітії“ з 27—IV подає в обуреннях де-які уступи з відповіді більшого польського прем'єра, що буде надруковані в „Пасії“. Ось характерний уступ з вищегаданої відповіді:

“На міл. важливих місцях надроблені. Царі в жертву життя, маючи в захисті не тільки себе, але й тих, що були нашими борогами. Коли ж небезпека минула чорна реканіція почала думати над тим, в який спо-

сід наїзду налаштує на народі маси свого вбивства".

Все це ідеозна написана дуже гостро і скерована проти "зенденів".

Цікаві заняття.

1) "За Свободу" від 26—IV подає: "Чикаго трибуна" доручила своєму кореспонденту в Генуї постачати зідеронів соцієтської демографії Чичерину слідуючі самі заняття:

а) коли соцієтський уряд введе свободні вибори, свободу слова і свободу преси;

б) в якому відношенні теперішній російський уряд більш демократичний ніж старий режим;

в) в якому розумінні він більш комуністичний;

г) чи рахуб соцієтський уряд, що він захопив власність інженерів для російського пролетаріату, чи для американського;

д) чи пакауває, або дозволяє соцієтський уряд вбити молодих дочок царя і коли це, то чи покарані визнаватимуться;

е) скільки чоловік предаві смерті по величині таїхніх трибуналів;

ж) коли в соцієтський уряд добився влади і в другому краю чи країх, то чи він і там він є також тайни суду.

В тій же газеті опубліковані "подробні", пояснені, відповіді, а саме: в Соцієтській Росії вже введені "покаяна свобода виборів", а що торкається

того, де перебувають дочки бувшого царя і коли вони вбиті, то чи буде це зроблено зі згодою соцієтського уряду. Чичерин відповів, що цар вбитий по распорядження місцевого совету, бо боялися, аби його не вивезли чехословаки. Про долю ж царських дочек нему чого не відомо; ти лише чуя, що дочки, відбито, перебувають в Америці.

"Все законі".

"За Свободу" від 30—IV повідомляє: більшовицька газета "Накануне" надруковала оголошення соцієтсько-українського уряду, що Павло Скоропадський, Симона Петлюру, Євріка Тютюнника, Махна, Петра Врангеля, Кутепова і Бориса Савінкова як закорінілих преступників проти свободи українського трудового народу, депримірів та борогів робітників і селян, обвиняє "все законі".

Що єдна більшовицька настка.

Аби, привабити із за кордону учасників усіх тих армій, що билися з червоною Москвою, більшовики видумали "амністію". Але "амністія" не дає жадних поважних насаджень. Тому виникає потреба винайти іншу настку.

В "Morning Post" повідомляють, що Гельзінгфорс, пос. Москви, відходить за кордон південної місії, з генералом Свєчіним на чолі, яка має своїм завданням провадити землю на службу

в червоній армії тих старшин, які служили в "білих арміях".

Таким легкодумним старшинам пропонуються дуже приваблючі умови:

1) Амністія—пение в вищезазначеній, дуже добре поже підомій спеціальній "соцієтській" формі;

2) Тоб ранг, який вони мали на війні;

3) Платню в валюті тобі держави, в якій вони звіра передують.—(в Польщі, як підомо, 5,000 пол. мар.).

Пропозиція на вступати до червоної армії торкається виключно тільки до старшин, що служили в штабах та муштрових посадах в білих арміях.

Необхідно ж умовою вступу на службу для таких легкодумних добродіїв до червоної армії становитися "приєзда з соцієтському урядові", як у часному законі "урядові" Гоїческої Республіки.

Наслідки червоного раю.

"Вісник Еміграції", ч. 8, з дня 1—IV—22 надруковані меморандум санитарних організацій про оборону східніх кордонів Польщі. Меморандум скрізь відноситься до Санаторної Конференції, яка відбулася в березні м. у Варшаві.

Головні точки меморандуму такі:

1) Відсутність громадських організацій в Росії.

2) Спасливі голодних у біженецтві.

• При тих умовах, в яких перебуває народ населення Росії для спасіння в лінії один від іншого—утечі.

— Не журіться, мамусю! Якось буде. Скінчило роботу, здемо, борги зберемо, будуть гропі. Людям гірше буде ти живути же на світі і смерті не зічутъ собі.

От хорунжий Сірома три роки не бачив родини ти бався на фронті. Два рази в полові зими сидів у холодаючій конниці, голодний, пухла ти Бого. А вернувшись з полону до штабу вступив, у нас тиждень проків, підставився, очишив і знову поїхав на фронт, бо, каже, тут пудло в зап'язі.

Де то він зараз пештаний?

Як Іван на Фронт, то казав що гостиниця призначена за те, що латала білизну.

— Які там гостини! тепер, коли лідзе віткають з думкою.

Так журілись вони вж до третіх північ, поки скінчили роботу і сплати забиралися голодні.

Але тут хтось підіхав до хвіти білоневської, спиняється. Засвічали вікно.

Відчініти!—обізвався. Зливувались обидві, злякалися.

— Що за лихо, так пізно!

— Слади, доню, синята!

Она побігла, спитаала. На порозі з'явився високий бородатий козак. То був драку Сірома, Василь. Привітався. Відівріхні бліснула надія. Він був мокрий, як хліб, наче тільки що вийшов з води.

Тяжка доля*).

НАРИС.

Шість осінь. Небо изсипало темними хмарами, наче мауха на літів. Дошка дрібненький, холодний січ в тиждень не виникнів. Вітер бурхливий, холодний різачок торктиє дощем по аланівських півках, туркає мокрими віконницями, бубнить по даху, шумить голими вітками дерев і нагаєє сум і трівогу. Шіяніт. У цілі не вогниха. Нічна зла пекрала все. Тілько вдалому передмісті ще блімжало два одиночних житлових будинки. Та красніца вдова Бідаріха в дочких кільчачі роботу. Стара і давно не мазана машинка гарячога наче тайчак і чисто ставила. Тоді Бідаріха стояла, поправляла на несі старі окуляри, заглядала в середину машинки, притирала ганчіркою брудні частини і бралася знову за працю, бо мусіла скінчити роботу.

А робота не йшла. То нитку машини порве, то голку зламає, або пропускі де-кілько зробить. Стара злялася, перекувалася і трохи не сла-кала.

— Як би крапля оливи, то вишина б як слід. А суха, то й гарчить,

* Авторське право застережено.

Втікають на Сибір, Туркестан і Вкраїну. З початком 1922 р. передбачається дальніший рух—на Польшу, Прибалтику і Румунію. Шляхи в Сибір зруйновано, на Захід—яко-тако функціонують. З наступом весни треба сподіватися масового руху голодаючих на Захід.

3) Неминучість руху на Захід.

З огляду на те, що сібрські шляхи зруйновано, в Придністров'ї, центральній Росії в Швидкому Східі Україна самі голодають, тому лишається одинокий вільний шлях—західна Європа.

Жадні загрози, жадні репресії!—що не зумінти хвиль голодаючих. Не зумінить тому, що зазад—єдва смерть. Військові охорони кордонів лише затримують тімох іх на деякий час. Місце таких абурень будуть уязнити граніці джерел всіх видимих хобі, які, помимо всіх інших, пронизатимуть за кордон.

4) Становище на Східніх кордонах Польщі.

Місцевіти в районі Барановичі, польської автономії і м. Рівно все чи не ребувають в стані лютування різних епідемічних хобі.

Санітарні організації, що провадять свою працю в цих районах, спікують, голеним чином, тими особами, які є основою прав людини, мають змогу продаватися в глибину Польщі. Розміри масштабової катастрофи приглили до себе увагу Польського Уряду, і Після панії, яка п'яклась направу боротьби з епідеміями на «Міжнародну Санітарну Конференцію» в Баранії.

5) План боротьби

а) Центральна смуга.

На основі думки громадських санітарних організацій потрібно встановити від Вілайтського до Чорного моря карантинну смугу, шириною в 150 верст—75 км на теренах Прибалтики, Польщі і Румунії і 75 км на теренах СРСР. На кожні

20 дніжин після смуги мусить приходитися один санітарний участок.

Решта параграфів у меморандумі присвячуються технологічному переведенню в життя всієї цієї акції. Очеї реальні підходи, які є очевидностю вказують на сприйнятливість розуміння в московському черговому пеклі.

Ріжні вісти.

— Протести проти окупації Великої України московськими більшовиками вступають рішуче від всіх колти партії Українського народу, не винакдаючи на політичні Іх переконання. Так 26 минулого березня у Відні, в робітничому клубі «Едність» відбулися збори двох українських комуністичних партій: комуністичної партії більшовиків України і т. зв. укапітістів (української комуністичної партії). На зборі було 200 представників. Після гарячих дебатів більшістю була прийнята резолюція укапітістів, в якій протестується проти окупації Великої України й не признається за Раковським права репрезентувати Україну на Генуезькій Конференції.

•R. Kr.*

— Московський патріарх Тихон запрещений більшовиками за пропаганда реканції церковних скарбів. Йому за це по більшовицькому звичаю загрожує розстріл.

— Прошуайте, Василь! будете гостем. — Я, тітусю, не сам. Хворий ходунки! зі мною.

— Раціон? питала.

— Ні, тифус!

— Який?

— Поворотний!

Василь далі пропадав своє: «наша військо відходить за Збруч. Ми їх взяти не можем, а кидати школа в шпиталі, бо знайдуть, забуть про кліятуши».

Не відмовте прийти до себе пересідіти де-який час, поки підчуйте трохи. Ми вам борона, цукру і грошей дамо.

Багалася трохи, боялась хвороби, та Оля підбила. Згодилася стара.

Сірому внесли до кімнати, поклали на ліжко. Лежить мокрій дріжить, як тобі сокіл підбитий.

Очі розплющив з великом зусиллям підвісив на лікоть і тіло промовник:

— Спасибі, Василь, за службу, за працю, за все. Ви багато для мене зробили добра. Нехай Бог нам віддачить за його. А тепер посліпіште до наших. Там кожна людина потрібна Боріться, орти, і на ділі за діло святе, за визволення рідного краю.

Коли ж я тут умру, то не агадуйте лихом. Дайте звістку дружині, ледви промовник Сірома із очей покотилася слізоза.

— Прошуайте, учителью, батьку, захистнику бідників! Бажаю вам видуєти скорше!—промовив Василь, уклочившися пізанкою до всіх, вишивов на даїрі і рушни вдалеку дорогу.

Минув тиждень, другий. У місті давно господарювали москалі, позували на українців і нищили все, забирали. А Сіромі не легчало й трохи. Відділ в почі лежав нерухомо і марив часами про фронт, про своїх, про дружину.

— Де тепер наші? Де ті орли

сизокрилі, що три роки боролися завоювати за волю? Десь певно в полоні, в неболі голодні. А в холодні вимрятах. Ох я також любити свободу і вмерти в нею!

Відна Україна мила, бідна Полтавицька рідна! Вони вже три роки палають в огні. Може й школи немає а діточкі учні? А дітки селянські ростуть без освіти.

Де дружина з синком? Ах бідні вони! що там роблять без мене? Пробачте мені, мої любі! Я вас кидав і думав, що скоро вернусь, а минуло три роки. Скілько ж вітерів горя. Тенер війська нема, Україна в огні. Все забрали кати, люді. Нема слизи, хвороба тяжка.. Мабуть загину отут на чужині. Так думав Сірома, лежучи в ліжку. А смерть за плачими стояла з косом. Може істи щось дати, чаївку, млечок—запитала стара.

Телеграми.

(Від власних кореспондентів).

БУДАПЕШТ. На Великодні свята до Будапешта прибув подорожуючий Генерал-Пор. Омельянович - Павленко і вітав знибомах.

— З Сербії пишуть: в березні та на початку квітня подорожує по Сербії Генерал Врангель зі штабом, що обурює скрупницю і викликає запроси.

Подаєть, що війська Врангеля разують себе кадрами майбутньої армії і Москві багато надій покладають на них.

ЛЬВІВ. Нарада висшого командного складу червоних на Вкраїні постановила вести військові війни з молоддю від 15 років.

ЛЬВІВ. Більшовики на Вкраїні видали декрет в силу якого на Вкраїні вводиться обов'язкове польовання на ворон та галок. Забита птиця має бути відправлена в голодні міста Могилицькінні.

(А що буде з посівами та садовинкою коли порозгонять птахів?).

Ні, нічого не треба!—промовив Сірома, повернувшись до стіни і заснув вічним спом.

Зійшлися сусіди, сусідки, обмили, убрали, поклали на стіл, готовувались ховати.

Занітали в непрояхні гості, странині. Де Сірома, буржуїка? синтили. Переховували контр-революціонера?

До тину!—закричали склонили.

— Лебедики, братики, що я тут

чинна він мертвий уже!

— І ти мусин вмерти! кричали, тягли, але натяк не дав учинити розстріл.

Машину забрати, нехай з голоду дохне!

Забрали.

Ридали стара ї молода, не давали.

Народ хвілювався, кричав. Не поміг.

Не стало машини, не стало прибутку, мусіли пухнуть без хліба. А тут і дочка залігла і за тиждень, як сівічка згоріла. Лишилася стара одина. Донго плачала бідна, журилась, порали у Бога просила. I Бог нашутив. Понішила діл торбі, на плечі взяла, із ямами Христовими, по селах пішла.. За шматками.

Петро Опаренко.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ГЕНУІ.

Нова нота Чичеріна до Скіркута.

ГЕНУЯ, 1 травня. Чичерін вислав вчора до голови польської делегації п. Скіркута слідуючу нову ноту, котра є відповіддю на листування польської делегації з дня 25 квітня.

Наше голоно! В ноті від 25 квітня Ви підтверджуєте, що Росія немає права вмовлюватися в сприяння управління Польщею в інших держав, котрі не підписали мирного трактату з Росією, що до викорінення постійних трактатів, які заключені Росією.

Трактат, скій є заключений в Раціо, опирається на взаємному зрештінні всіх претензій. Наколи існувати протезії трьох держав до Росії, никонання котрих маєти бути скасовано за посередництвом Росії, тоді Росія повинна би це знати про те. Однак Російська делегація не була позадомлена про це й російський уряд не може визнати існування таких претензій. Наколи пішій порушено умови що були заключені з іншими державами трактатом, заключеним в Раціо, то цим державам викликається дипломатичний шах. Проте держави, котрі підписали версалський трактат, в ноті від 18 і листуванню від 23 квітня, приносять собі право, не поєднувати про те свійську делегацію, скропленням неважких трактату заключеного Росією.

Польща, робоча труднощі в усуненні вказаних претензій, котрі існують між союзниками урядом, в іншими державами, та самим проти вітчизни отороженням Росії. Росія же тривати здію дорого, котра в твором для виходу з сучасного критичного становища. Наколи Польща противідає штатським интересам російським, тоді самим противиться Ризькому трактату, котрій усталює приятельський стосунковий між Польщею і Росією.

Ваша нота від 25 квітня також не може уладити паризького становища, якідін котрому Німеччина не має права участі в дослідженнях російських справ з-за Раціо-ального трактату. Про те згідно Вашої думки більш обширний трактат в Ризі не представляє жадні перешкод для участі Польщі в тих переговорах. Між урядом та призначенім до ствердження, що всі завоювання, які припиняють через його повноважних представників, вважає за обманливі для себе а сподівається що таке саме становище забудуть інші держави, котрі підписали Ризький протокол 26 березня.

І я прашуєш що раз підкреслити, що Росія стремить безумовно до спокою в його утриманні, а тому є неможливим, аби не висловити жало а приходу останнього кроку польської делегації, котрій не надається до

утримання стосунків, утворених через підписання мирного трактату в Ризі.

Чичерін.

Лист Чичеріна до Барту.

ГЕНУЯ, 1 травня. Несподівано, що цих кіл посунення союзниками делегації на генуезькому грунті, сьогодні Чичерін після листа Барту.

Уражают цей лист за спробу розпорощення чисткового хмар, котрі агромадили союзі над своїми Німецькими головами через заключення в оголошенні укладу в Раціо. Тут припускається, що цей лист Чичеріна в написанім докторів, а може навіть і піорів, котрі мали союзників делегації з усім представників Англії в Італії в пригоді укладу в Раціо, котрі фремдять дійти до порушення з союзниками. Одночасно це в посунення тактичне, якож є на меті залогити загальне панування походи проти союзників в Генуї в виднити в цей спосіб на корисніше усталення для Союзу умов відбудови Росії.

В своему листі до Барту Чичерін каже, що російська делегація відчуває налагоджені від англійськими членами, що уклад в Раціо не меєти жадніх тактичних або політичних точок. Російський уряд не розночиши жадним актом які-небудь чинності, скроплені проти інтересів Французького народу або якож-небудь вінської народу. Уклад в Раціо має на меті змінити ліквідацію незалагоджених справ між між Росією в Німеччині, які відчувають, відчувають потребу припинення мирного стосунків в племному інтересі, а також в інтересі цілого населення. Далекий від агресивності супроти Франції або якішо держави, її уряд у пам'яті російського уряду є лише початком серії особливих укладів, котрі по думці російської делегації, починії дозволити загальний уклад, до залишання якого стремить Генуезька Конференція.

Наскільки єде діло про Францію то російський уряд вважає, що є багато сильних зечок, котрі полегшувають порушення у всіх спірних питаннях поміж обидвома державами. Політика Росії поміж-віородного становища Франції супроти неї від 4 літ не змінилась. Російський уряд не може скріти перед французьким урядом, що порохова політика Франції супроти Росії викликала в громадській осіні Росії знану огіду до Франції.

Минаючи пінезагальну політику Франції, немає яких перешкод до називання приятельських стосунків поміж Францією в Росією. Російський уряд вважає, що зміна цього становища Франції є конечне потребінням як для Франції в Росії, так і для всього населення Східної Європи, а також для економічної відбудови світу.

Чичерін закличує це підтвердженням закінчення всіх непорушенів, котрі могли би утруднити нормальний пробіг Генуезької Конференції.

Р. П.*

Німецько-український трактат.

"Neue Zürcher Zeitung", містить подрібні з Німецько-українсько-економічного трактату. Трактат цей віддає Україну в повну німецькому експлуатацію в візок. Німецькі консorci отримують всі мінеральні багатства України, а яків дві треті спірівців і одну третину чистих доходів ідуть на користь німців, а решта на користь т. з. союзного укр. ураду.

Газета від себе додає, що під умовою дає монополь для Німеччини, що до т. а. відбудови Росії. Вона вишищує усі сектантські заходи в цьому відношенні.

Східна Галичина в Вільню в Генуї.

Ставлення Англії в Франції.

ПАРИЖ 2 травня. Останнім днім Л-Джордж порушив в короткій замітці в позитивній підкові-Л, крім того в візках розмовах, а інші відповідно в засідченніх перед журналістами, між нашими корденими сірими Польши, в особливо справу Східної Галичини в Вільнюшині. Замітки Л-Дж про ті справи відчувають на та, що ми маємо порушити їх або на Генуезьку вілду, або в Лінній. Одночасово всіх відповідає, що Франція є ставовою противникою порушенням в подаванні в сучасних тарифах. Г. в іншому дусі в Барту сліджає підозрів від Польши.

*Річ поспільта.

Інцидент Польської Делегації.

ГЕНУЯ 2 травня. Члени польської делегації відносять дуже підозрівно на порушення Лорд-Джоржем справою урегулюванням кордонів Східної Галичини. П. Скіркут вважає в Паризі польського посла і Замойського відбудувати в цим безумній нараді. Обидві політики досліджують докази ті справи, котрі діл Польши в підайдо важливі і котрі знаходяться перед близким розгляданням.

Тому що Франції протиєднає англійським засадам в сприянні реальні поставкам територіальних мирного трактату в Ризі, Лорд-Дж. має намір, передати їх сплав для розвивання до Лінній народів.

Річ поспільта

Юрко Васильович ОТМАРШТЕЙН.

Полковник Генерального Штабу Армії У. Н. Р.

ЛЮТО ЗАБИТИЙ В НІЧ З 2 на 3 травня.

1890—1922.

Полковник Юрко Васильович Отмарштейн народився 10-го квітня 1890 року на Херсонщині в м. Тирасполі. Середню освіту отримав в Кишинівській реальній школі, Військову освіту — в Пажеському корпусі, який скінчив в 1908 році.

Корнетом вступав Отмарштейн в 8-й Лубенський Гусарський полк.

В 1913 р. поступав в Миколаївську Військову Академію Генерального Штабу, яку закінчив у 1916 році.

До Української армії Отмарштейн вступив в часи Гетьманата в 1918 р. в Кінний Лубенський полк, який розташован був в Києві. Спершу гостпомардом полку, потім Командіром сотні і Командіром полку.

Приймав участь в підготовленні повстання проти Гетьмана. З вибухом повстання зістав призначений на посаду Начальника Штабу у відділі добромарді і Сердюків, яким керував князь Синопольк-Мірський. Від зіставленої посади енергічно і настриливо відмовляється, але примушений наказом підажас до відділу, який вже був низкин в Київ на Мотовилівку — Фастів проти Січових Стрільців, що в Білій Церкві підняли повстання і вже встигли захопити Фастів.

Фактично Отмарштейн приступив до виконання своїх обов'язків Начальника Штабу вже після бою і та його

долю випало завдання лише ліквідувати вже розбитий відділ князя Святополк-Мірського.

Зліквидувавши відділ, Отмарштейн повертається до Києва у свій полк, з яким і виступає на фронт, де під Червоним Трактиром з двома ескадронами козаків і старшинами українцями переходить без бою на сторону військ Директорії.

Як старший Генерального Штабу, і своїм добровільним переходом на бік армії У. Н. Р. зразу засвідчивши свій певний світогляд українсько-самостійника (спідчили про це і старшини — відомі українці його товариши по службі). Отмарштейн був одразу призначений на Помічника Начальника Штабу Осадного Корпусу Січових Стрільців, що обложив Київ (1918 р.).

На посаді зпочатку Пом. Нач. Штабу, а потім і Нач. Штаба Осадного Корпусу, Отмарштейн перебував до Березня м. 1919 року. 28-го березня т. р. зістав призначений Військовим представником в Бесарабії і Сербії, але авідіть скоро повертається і в Літині забирає посаду Н-ка Штабу 2 див. Січових Стрільців. Разом з Корпусом С. С. 6-го грудня 1919 р. Отмарштейн переходить на терен Польщі. На інтернаті в Луцьку перебуває до кінця лютого 1920 р. Потім виїздить до Варшави, в авідіть командується до Праги Н-ком Штабу 31 бригади в Чехословаччині.

З Праги повертається Отмарштейн до Генерального Штабу, де залимає посаду Начальника Оперативного відділу. З Генеральним же Штабом після останньої катастрофи нашої армії приблизиться до Ченстохова.

В 1921 р. бачимо полковника Отмарштейна активним учасником Листопадового Повстання, переживши і перемігши всі ті труднощі і весь той жах, якими так багатий був пе наївніші трагічне порицання українського війська до визволення своєї Батьківщини з під катівського парювання Москвиї.

А в ніч з 2-го на 3-те Травня 1922 б. р. лютий стріл лихої людини розшматував голову полковника Отмарштейна, обривши на землю криваво, безглуздо, ганебно життя ще падто молоде і таке потрібне і дорого для тоЯ справи, котрій був небіжчик так правдиво віданий до останньої хвилі.

Такий короткий перебіг служби одного з видатніших українських старшин! Така безглуза смерть одного з найвідоміших, найвідважніших й найкращих борців за землю і народ України!

Іх так мало серед нас.

А зараз це менше стало.

Будь же певний дорогий полковнику Війська Українського, що Вільна Україна тебе не забуде!

Л. В.

ЖИТТЯ ТАБОРІВ.

Свято лицарів „Залізного Хреста“.
(з приводу 2-х років).

Другий раз синтакують наші лицарі своє урочисте свято „Залізного Хреста“—на чужині, за дротами.

Небагато часу проїхнуло від того моменту, коли здавалось кінець приходу всім змаганям нації визволеної боротьби, коли в глухому кутіковій Волині збиралася рештикою переченошою, від первішої боротьби, обдертої, голодної, хворої армії, коли, як колючим дротом окружили її вороги з усіх боків. Мав бути кінець остаточний і армії і боротьби.

А все ж ні! Жмепка хоробрих, широпадливих людей не вдає своєї справи. Вратону момент перерви в боротьбі є висус в історію національного нашого руку дивну лицарську сторінку.

Прорвавши тоді дроти ворожих армій, під кути лицарів, парванившись з кога Любара, знов попадають в нове коло Жмеринка—Одеса—Полтава і знов піддавшися ударом прорваних його блях Вапнярки і по 5-х місяцях боротьби в порожнім заплію зазучиться а свою ревізаріоністську армію.

Гуртувались, виховувались в ці дні люди. Багато хоробрих загинуло тоді!

Вічна пам'ять їм борцям!

Небагато часу минуло від тоді. І знов як і в ті дні, ми і колі від і світової недядичності і світової ідеофентності. Нас не визнають, нам не помогають.

Ми в колі матеріальних злідній, забуті всіма. Відчуваю і паякую нас і наші мукі лише народ наш там на Україні.

І живемо лише вірою і відданістю прагненою в боротьбі майже в тих умовах, як перед походом з Любара і вірно що пірвом з ці кога і тоді вже отсануємо наше свято на своїй землі.

Хай воно буде третє!

Ворон.

ЩІПІОРНО.

Загадкове війство.

2 травня о 22 годині на глухому році, за дротами табору Шепіорне забито полк Генштабу Ю. Отрмарштейна. Труп забитого знайдено лише ранком.

Обставини вбивства падто темні і давати матеріал для ріжкоманітикс версій.

Зразу це сприяло на руках у слідчої влади, яка прибула на місто зложину зупине же по повідомленню Й.

О 2 год. того ж дня прибули з облаків—дідза вгенти розшуку з Остроза. Однак виявити їм нічого на разі не вдалося.

Річі забитого знайдено захованими в одному з розібраних бараків табора недалеко від вбитого.

Мордичинець без мети до грабунку.

Збитий лістів стріл в голову ззаду, яким вірно передав часть й викликає геть мозок.

Люта і нагла смерть значного діяча нашої Армії викликала велике склипання мешканців цілого табору. Від ранку в до вечера натовпи людей надходили на місце забиття, щоб останній раз подивитися на небіжчика, висловлюючи жалі і обурення наглям чинником злодіїв.

Вине тіла небіжчика з таб. Щипіорно від Калінського циністрі відбудеться у неділю о 14 годин.

Слілка Військових Інвалідів.

В таборі інтернованих Шепіорно з дні 25 квітня б. р. істоту таборової Слілки Військових Інвалідів і крім того має заснування „Хати Інваліда“—притулок для дівчин-кідик (блінів, безруків, безногих), що не можуть обійтися без стерівки посугу.

Капеланія Слілки тимчасово міститься в старшинському № 2 баракі в дивілі, кімнаті 4. 5

Урадьові години шоденні, крім неділі і свят, від 16 до 18 год.

Голова Правління Др. Сушко. Секретаря Сторінка, Сот. (Шідне).

Драм. Т-во ім. Ч. Садовського.

Вистава після „Хати революції“, що ізводиться у четвер 4-го в кінотеатрі відкрита під час 7-го кінота в притулі-інвалідів, який трансформа в нашому таборі в інг. 2 з 13 кінота—інвалідства полковника Отмарштейна.

Українське Т-во „Мистецтво“.

Зразу провадиться ремонт клубу, що протягнується до кінота діб.

Представлена в набільшому часі вистава: „Вечір Интермедіа“—пісні Олеси. Суд над Ніколаєм Навковим із пісні „Вретца“ відбудеться по остаточному ремонті клубу.

КАЛИНІ.

А И С Е Т А

до всіх що працюють на літературному полі.

В колах нашої молоді, що пройшла терпінність під час національної боротьби та перебуває глибоку духовну революцію, яскраво помічається нахил до поетичної творчості.

Одночасно і у світі літературно-мистецької творчості ділиться тенденції до обновлення та відродження, помічається наявне стремлення до надійнішої певніх шляхів, мотивів, образів та форм.

Щоби діти можаділістів всім, що прагнуть поетичної творчості, спільними силами сприянуть на північ вільного мистецтва, та посильним працюємою прислужитися писменству у видуванню обрів нових,—родилися думки видавати щомісячник свободного

пісменства, позбутого вузько національних та політичних тенденцій і тем, а скерованого до одної високої цілі—прислужитися чистому мистецтву. Програма намічено такий: 1) лірика, 2) красне писменство—орігінальне та перекладне 3) мистецька трубна 4) критика і бібліографія 5) хроніка.

Щомісячник ласкаво згаджується видавати Культ-Освіа підлід.

Предбачається із працьків від продажу журнала видавати авторам грекону нагороду.

Для редакції та розподільчої роботи буде складено колегію.

Щоби полегодити питання поділу праці, ініціатива група звертється до всіх, що поділяють в Ізмірі та хочуть працювати у наведеному щомісячнику, запрошує їх підписати таємної цієї акти, запланувши свою адресу після чого буде скликано збори всіх, що блажяються взяти участь.

Обсям що дочучає сподівати похвальні інформації в цій справі,—звернутися до підполковника Донгеля у Каліні, та підполковника Селегія у Шепіорно (шпиталь барак Ч. 8.)

Анкету розіслано всем Культурно-Освітнім організаціям та редакціям:

Український Сурмач, „Залізний Стрілець“, „Нове Життя“, а також в „Хаті Стрілець“ та Старшинській клініці.

Ініціативна група.

Сдина Школа в таборі Каліні.

Ще в транспорті минулого року заходами Культ-Освіи, відібрану 2-го Волинським дивізіоном буде відмінено 5 і 13 класи Сдиної Школи. В сучасній час того ж року земельні учні будуть переведені до наступних 6 і 19 класів.

Не дивоючись на ці несприятливі умови, якісно приходить доектори і учніми працювати, а саме: відсутність підручників, брак експідиторів та школ, за ораком в таборі надійшли усім школярів після війни—з 1921 року в храмі засновані настичні курси навчання в 6 і 9 класах, а з 2 до 20 трансформація переводить їхні до наступних класів.

Закінченні навчання в 6 і 9 кл. і передувучі учні до 7-10 класів спорвіз відкритим зах. У. М. С. А.—7-го і 10-го класів Сдиної Школи.

Секретар У. М. С. А. П. Кларк і атавею місії У. М. С. А. П. Вуйка під час огляду школи відібрані на навчання привезли з 1-го травня 7-10 класів із сороге до підполівих класів Сдиної Школи У. М. С. А.

Лист до Редакції.

Протому Шаплону Редакцію не відмінити помістити слідуюче:

З домуччина Ради-Брантів ізвери сі. Керіса та Методія ласкати почесу п. о. Богомолову, Олещину, Шлендин і Грефіївську призначити поділку під іменим Брантів за правою працювати та боротьбою перед Великоднім Святим.

Член Секції по прокрасі церкви Кирillo-Методіївського Брантів.

Т. Петрова.